

De huidtherapeut in de eerste lijn: samenwerken aan toekomstbestendige eczeemzorg

Annemie Galimont-Collen¹, Karlijn Sterkenburg²

De huidtherapeut vervult een steeds belangrijkere rol in de eerstelijnszorg. Als paramedisch specialist is de huidtherapeut opgeleid om huidproblemen, littekens, oedeem en haargroei- of pigmentstoornissen te signaleren, behandelen en begeleiden. Juist in de eerste lijn – dicht bij de patiënt – kan de huidtherapeut bijdragen aan vroegtijdige herkenning, passende zorg en het voorkomen van complicaties of onnodige verwijzingen. In samenwerking met de NVDV heeft de Nederlandse Vereniging van Huidtherapeuten (NVH) een praktijkgerichte zorgmodule ontwikkeld die aansluit bij knelpunten in de huidige eczeemzorg.

SAMENWERKEN

Eczeem is een veelvoorkomende, chronische huidaandoening die grote impact kan hebben op het dagelijks functioneren en welzijn. Binnen de eerste lijn kan de huidtherapeut een belangrijke rol spelen in de ondersteuning van (het zelfmanagement van) patiënten met (constitutioneel) eczeem door uitleg en praktische begeleiding te geven bij de door de behandelaar voorgeschreven behandeling. Om deze rol vorm te geven, werkt de NVH samen met andere beroepsverenigingen en zorgorganisaties, waaronder de NVDV. In co-creatie is een praktijkgerichte zorgmodule ontwikkeld die aansluit bij knelpunten in de eczeemzorg.

Deze zorgmodule Constitutioneel Eczeem (CE) biedt duidelijke handvatten voor de dagelijkse praktijk en maakt zichtbaar welke bijdrage de huidtherapeut kan leveren aan effectieve, patiëntgerichte eczeemzorg. Deze NVH-zorgmodule beschrijft hoe huidtherapeuten eczeempatiënten begeleiden met voorlichting, educatie en praktische ondersteuning, gericht op het versterken van zelfmanagement en het verbeteren van de kwaliteit van leven. De module biedt een wetenschappelijk onderbouwd en gestructureerd kader voor huidtherapeutisch handelen in de eerste lijn, aansluitend op bestaande richtlijnen en in samenwerking met andere zorgverleners. (<https://huidtherapie.nl/professional/kenniscentrum/nvh-zorgmodule/constitutioneel-eczeem/>)

POST-HBO SCHOLING

Naast de module is een post-hbo eczeemopleiding ontwikkeld i.s.m. de NVDV om de huidtherapeuten competenties aan te leren die nodig zijn om deze eczeemzorg te kunnen leveren. De twee bachelor opleidingen huidtherapie zijn ook

bezig om het begeleiden van eczeempatiënten in hun curriculum op te nemen. De huidtherapeuten die nu werkzaam zijn en de post-hbo-opleiding volgden krijgen binnen het Kwaliteitsregister Paramedici een 'vinkje' achter hun naam. Thema's als klinisch redeneren, interprofessionele samenwerking en populatiegerichte zorg staan centraal. Deze opleiding ondersteunt de huidtherapeut bij het geven van wetenschappelijk onderbouwde en op richtlijnen en leidraden gebaseerde adviezen zodat er een bijdrage geleverd kan worden aan passende zorg, preventie en zelfmanagement.

HELDER KADER

De zorgmodule is ontwikkeld volgens de AQUA-leidraad en tot stand gekomen met een multidisciplinaire werkgroep. Hij is toepasbaar in zowel de eerste als tweede lijn en ondersteunt de directe toegankelijkheid van huidtherapie. De huidtherapeut kan binnen het eczeem zorgpad onder andere bijdragen aan:

- voorlichting en educatie over eczeem en de voorgeschreven behandeling;
- begeleiding bij (vragen over) huidverzorging en leefstijl;
- ondersteuning bij therapietrouw en zelfmanagement;
- het bieden van emotionele begeleiding;
- vroegtijdige signalering van risicofactoren of verslechtering van het eczeem,
- interdisciplinaire samenwerking met huisartsen, dermatologen en kinderartsen.

De boodschap? Laten we samen bouwen aan toegankelijke, effectieve en passende huidzorg – want goede zorg begint met herkenning.

¹ Dermatoloog Bravis Ziekenhuis, Roosendaal

² Huidtherapeut en beleidsadviseur Nederlandse Vereniging van Huidtherapeuten

CASUSBESCHRIJVING

Achtergrond: Een gezin bezoekt de huidtherapeut met hun 1,5-jarig kind dat kampt met fors eczeem en daardoor slaapproblemen. De ouders vermoeden een relatie tussen de klachten en het drinken van koemelk en proberen dit te vermijden.

Situatie bij eerste consult

- Ouders gebruiken sporadisch lanettezalf als basiszalf, maar ervaren het als plakkerig en onpraktisch.
- Onvoldoende kennis over het belang van basiszalfen.
- In bezit van een klein tubetje hydrocortison (30g), al een half jaar in gebruik.
- Hydrocortison wordt sporadisch gebruikt zonder structurele verbetering.

Interventies tijdens huidtherapeutisch consult

- Uitleg over de oorzaken van CE en het belang van basiszalfen.
- Voorlichting over eczeem en voedselallergie en uitleg dat voedselallergie bijna nooit een oorzaak van eczeem is.
- Educatie over corticosteroidzalven en het uitleggen van het smeer- en afbouwschema.
- Belafsprak met de behandelaar met het verzoek om een recept voor andere basiszalfen (die bij de huidtherapeut geprobeerd zijn) en een ruimere hoeveelheid corticosteroidzalf afgestemd op het smeerschema (therapietrouw verhogen) voor te schrijven.

Reactie van ouders. Bij vertrek geeft vader aan eerst deze aanpak te proberen: "Dat dieet kan altijd nog."

Follow-up na twee weken

- Eczeemplekken zijn bijna verdwenen.
- Ouders smeren tweemaal daags een basiszalf die goed bevalt.
- Het kindje slaapt weer; ouders ervaren rust en hernieuwde energie.

Afsluitend consult na twee maanden

- Geen actieve eczeemklachten.
- Ouders tonen inzicht in verzorging, signaleren zelf wanneer extra smeren nodig is.
- Kind toont zich tevreden en energiek.

Deze casus illustreert hoe juiste uitleg, passend gebruik van medicatie en samenwerking tussen huidtherapeut, apotheker en huisarts in de eerstelijnszorg kan leiden tot succesvolle behandeling én empowerment van ouders. Het vergroten van kennis en therapietrouw is essentieel voor het onder controle krijgen van eczeemklachten.

CORRESPONDENTIEADRES

Karlijn Sterkenburg

E-mail: karlijnsterkenburg@huidtherapie.nl